

คู่มือท่องเที่ยว

ยะลา

- เทียวเมืองยะลา
- ผจญไพรในป่าฝนฮาลา-บาลา
- ทัศนในเมืองในสายหมอกสุดสยามที่เนตร
- เทศกาลนกเขาชวาเสียงอาเซี่ยน

ตราประจำจังหวัด

รูปเมืองแร่ติบุก

หมายถึงท้องที่จังหวัดอุดมไปด้วยแร่ติบุก และอาชีพหลักของชาวเมืองก็คือทำเหมืองแร่ติบุก คำว่ายะลาเป็นภาษามลายูแถบไทรบุรีและปีนัง แปลว่าแห เพราะในท้องที่ ซึ่งเป็นที่ตั้งของเมืองเก่า มีภูเขาอยู่ลูกหนึ่งรูปร่างคล้ายแห

คำขวัญประจำจังหวัด

“ยะลา...ได้สุดสยาม เมืองงามชายแดน”

สารบัญ

ลักษณะทางภูมิศาสตร์	๓
ชื่อบ้านนามเมือง	๔
สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ และศิลปกรรมท้องถิ่น	๕
ชมเมืองยะลา	๖
ท่องเที่ยวธรรมชาติผจญไพร	๘
แผนที่จังหวัดยะลา	๑๑
เที่ยวเมืองในม่านหมอกสุดแดนใต้	๑๕
ผู้คนหลากหลาย และวัฒนธรรมประเพณี	๑๖
ของดีของฝาก	๑๗
ที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวก	๑๘
การเดินทาง	๑๙

ดอกกลีโคกศรียะลา

จังหวัดยะลาเป็นจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นน่าสนใจหลายอย่าง เช่น การเป็นดินแดนใต้สุดของประเทศ มีผู้นับถือศาสนาอิสลามมากที่สุด เมืองภาคใต้แห่งเดียวที่ไม่มีพื้นที่ติดต่อชายทะเล เมืองสะอาด บรรยากาศเย็นสบายตลอดทั้งปี เนื่องจากรายล้อมด้วยทิวเขาและป่าดิบแดนใต้ เป็นดินแดนแห่งชนเผ่าซาไก คนโพธิ์ใช้ชีวิตอยู่อย่างอิสระเสรี ฯลฯ

และด้วยลักษณะภูมิศาสตร์ที่เป็นเมืองชายแดนอันอุดมสมบูรณ์ไปด้วยธรรมชาติป่าเขา มีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตผู้คนในท้องถิ่น ถึงแม้จะตั้งอยู่ห่างไกลจากกรุงเทพฯ มากกว่าจังหวัดอื่นใด จังหวัดยะลาก็ยังเป็นเมืองที่น่าเที่ยวเมืองหนึ่งของประเทศไทย ด้วยเอกลักษณ์อันโดดเด่นน่าสนใจนั่นเอง

อนุสาร อ.ส.ท. จึงได้เลือกจังหวัดยะลาจัดทำเป็นคู่มือท่องเที่ยวฉบับนี้แทนที่ผู้อ่าน ในฉบับนี้ เพื่อให้เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวไปสู่เมืองชายแดนภาคใต้ ที่ผู้เยี่ยมชมจะได้ทั้งความรู้ ความเพลิดเพลิน และความประทับใจตลอดการเดินทาง

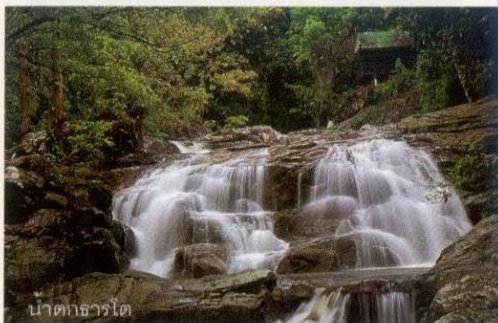
ลักษณะทางภูมิศาสตร์

ยะลาเป็นจังหวัดหนึ่งเดียวใน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ไม่มีอาณาเขตติดต่อกับชายทะเล ทั้งฝั่งอ่าวไทยและท้องทะเลอันดามัน ภูมิประเทศส่วนใหญ่กว่า ๑ ใน ๔ เป็นภูเขาสลับซับซ้อนรายล้อมที่ราบขนาดย่อมอันเป็นที่ตั้งของตัวเมืองยะลา พื้นที่ทั่วไปเป็นที่ราบขนาดเล็กกระจายตัวอยู่ตามหุบเขา บริเวณด้านทิศตะวันตกมีเทือกเขาสันกาลาคีรีทอดตัวเป็นแนวยาวจากจังหวัดสตูลไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ตามแนวเขตแดนประเทศไทย-มาเลเซีย พาดผ่านจังหวัดยะลาไปสิ้นสุดที่อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส ทิวเขาเหล่านี้จัดอยู่ในหมู่หินตะนาวศรีและหมู่หินราชบุรี ซึ่งมีส่วนประกอบของหินปูน จึงปรากฏเทือกเขาหินปูนแปลกตามากมายเช่นเดียวกับจังหวัดทางภาคใต้ตอนบน

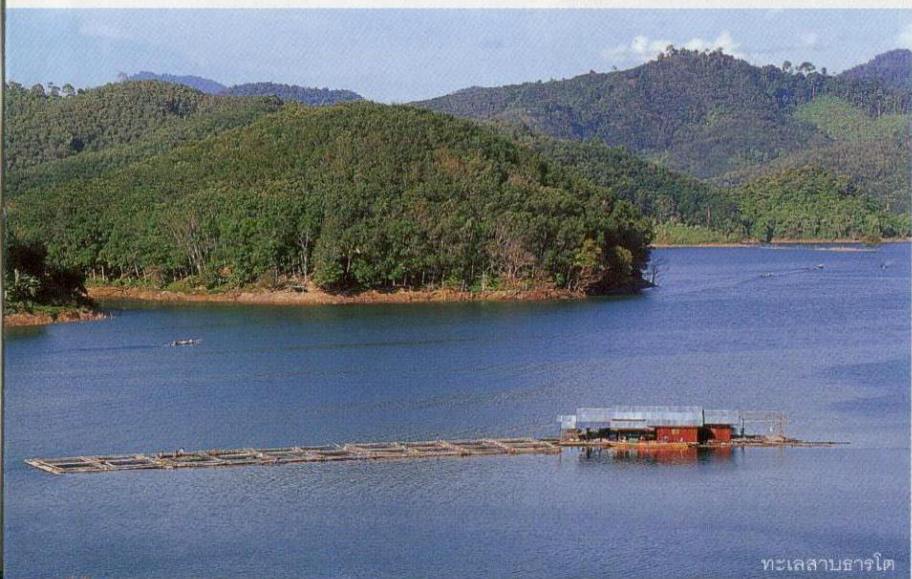
บริเวณด้านทิศใต้ ซึ่งมีเทือกเขาสันกาลาคีรีทอดตัวเป็นแนวยาวเปรียบเสมือนเส้นแบ่งพรมแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซียปกคลุมด้วยป่าดงดิบชื้น ซึ่งเป็นสังคมป่าที่กล่าวได้ว่ามีความหลากหลายและอุดมสมบูรณ์ที่สุดแห่งหนึ่งในเมืองไทย เช่น ผืนป่าซาลา-บาลา ที่มีอาณาเขตกว้างใหญ่ครอบคลุมจังหวัดยะลาและจังหวัดนราธิวาส มีพรรณไม้และสัตว์ป่าใกล้สูญพันธุ์อาศัยอยู่หลายชนิด และผืนป่า

บางลงอันเป็นที่ตั้งของเขื่อนบางลาง เขื่อนชลประทานขนาดใหญ่ที่กักเก็บน้ำจากแม่น้ำปัตตานี แม่น้ำสายบุรี คลองโต๊ะโมะ คลองฮาลา และคลองบ้านเจ็ด

นอกจากจะเป็นพื้นที่แหล่งต้นน้ำสำคัญของภาคใต้ ซึ่งแม่น้ำและลำคลองดังกล่าวไหลไปหล่อเลี้ยงจังหวัดอื่น ๆ ทางด้านทิศตะวันออกก่อนไหลลงสู่ทะเลฝั่งอ่าวไทยแล้ว ยะลายังเป็นเมืองชายแดนที่เป็นแหล่งเศรษฐกิจสำคัญของภาคใต้ ด้วยเป็นเมืองที่อุดมไปด้วยป่าไม้และมีน้ำตกสวยงามหลายแห่ง ยะลาจึงเป็นเมืองท่องเที่ยวที่น่าสนใจไม่น้อยไปกว่าเมืองอื่นใดเลยทีเดียว

น้ำตกธารโต

ทะเลสาบธารโต

ชื่อบ้านนามเมือง

ในสมัยโบราณกาลเดิมจังหวัดยะลาที่มีชื่อว่า “ยะลอ” ซึ่งมีความหมายว่าแห่ ด้วยสถานที่ที่ตั้งดั้งเดิมของเมืองยะลาบริเวณบ้านยะลอมิฏาจารูปทรงคล้ายแหตั้งอยู่โดดเด่น อีกทั้งบริเวณแถบนี้เป็นที่ลุ่ม ชาวบ้านส่วนใหญ่มีอาชีพทอดแหหาปลา จึงคุ้นเคยกับเครื่องมือหาปลา โดยเฉพาะแห ต่อมามีการโยกย้ายเมืองไปตั้งสถานที่แห่งใหม่อยู่หลายครั้ง หลังสุดมาตั้งเมืองที่บ้านนิบง ซึ่งมีความหมายว่าไม้เหลาชะโงกจนถึงปัจจุบัน แต่ก่อนที่จะก่อตั้งบ้านเมืองดังเช่นทุกวันนี้ ยะลา มีประวัติศาสตร์ต่อเนื่องมาแต่สมัยสุโขทัยคืบเกี่ยวมาถึงสมัยกรุงศรีอยุธยา

ในปี พ.ศ. ๒๓๑๐ กรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่า บรรดาหัวเมืองใหญ่น้อยทั่วราชอาณาจักรเกิดระส่ำระสาย ไร้ผู้รั้งชุกชุม บรรดาเจ้าเมืองคิดแข็งเมืองตั้งตนเป็นอิสระ เช่นเดียวกับเมืองปัตตานีที่ถูกโจรร้ายก่อความวุ่นวายอย่างหนัก ต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ ๑ โปรดให้กรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาทยกทัพหลวงไปปราบปราม ซึ่งในขณะนั้นยะลายังเป็นเพียงเมืองหนึ่งในเขตปกครองของเมืองปัตตานี ภายหลังทัพหลวงจากกรุงเทพฯ ได้รับชัยชนะในปี พ.ศ. ๒๓๕๑ จึงโปรดให้แยกเมืองปัตตานีออกเป็น ๗ หัวเมือง คือ เมืองปัตตานี เมืองสายบุรี เมืองหนองจิก เมืองยะลา เมืองรามัน เมืองระแงะ และเมืองยะหริ่ง โดยให้อยู่ในปกครองของเมืองสงขลา

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เกิดกบฏใน ๔ หัวเมืองปักษ์ใต้ โดยมีพระยาปัตตานี พระยาหนองจิก พระยายะลา และพระยาระแงะ สมคบร่วมกัน พระยาสงขลายกกำลังมาปราบปราม ตำแหน่งเจ้าเมืองยะลาจึงมีการเปลี่ยนแปลงอีกครั้ง จนถึงปี พ.ศ. ๒๔๗๖ ยะลาถูกยกให้เป็นจังหวัดและใช้ระบบการบริหารเช่นเดียวกับจังหวัดทั่วไปจนถึงปัจจุบัน

สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และศิลปกรรมท้องถิ่น

ยะลาถือได้ว่าเป็นเมืองหนึ่งที่มีความสำคัญมาแต่สมัยโบราณ ดังจะเห็นได้จากหลักฐานทางศาสนาสถานที่สำคัญ ซึ่งยังปรากฏให้เห็นจนถึงปัจจุบันหลายแห่ง

วัดคูหาภิมุข หรือวัดหน้าถ้ำ สถานที่สำคัญอันเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปไสยาสน์ที่ถือเป็นปูชนียสถานสำคัญ ๑ ใน ๓ แห่งของภาคใต้ ที่คนทั่วไปศรัทธา ต้องเดินทางมากราบไหว้บูชาเมื่อมีโอกาสเช่นเดียวกับพระบรมธาตุ จังหวัดนครศรีธรรมราช และพระบรมธาตุไชยาที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี วัดหน้าถ้ำอยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ ๘ กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข ๔๐๔ จากนั้นแยกซ้ายไปอีกประมาณ ๑ กิโลเมตร

ในบริเวณวัดมีศาสนาสถานสำคัญหลายแห่ง เช่น ศาลาไม้ลักษณะสถาปัตยกรรมภาคใต้รายล้อม

ชุมชนต้อนรับอำเภอเบตง

ด้วยต้นไม้ร่มรื่น ถัดไปเป็นสระน้ำขนาดใหญ่ ซึ่งมีลำธารไหลผ่านทางกันภูเขาเบื้องหน้า ตกแต่งเป็นส่วนสาธารณะสำหรับประชาชนทั่วไปเดินทางมาพักผ่อน ริมบันไดทางขึ้นไปยังปากถ้ำมีรูปปั้นยักษ์ขนาดใหญ่ ชาวบ้านเรียกว่า “เจ้าเขา” สร้างโดยช่างพื้นบ้านเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๔ ภายในถ้ำมีลักษณะเป็นโถงขนาดใหญ่ ด้านซ้ายมีปล่องถ้ำทำให้แสงจากภายนอกสาดลงที่พระพุทธรูปและช่วยระบายอากาศให้ถ่ายเทได้สะดวก

องค์พระพุทธรูปประดิษฐานขัดผนัง ถ้ำด้านใน รายล้อมด้วยพระพุทธรูปปูนปั้นขนาดใหญ่ เล็กจำนวนมากมาย สันนิษฐานว่าสร้างเมื่อ พ.ศ. ๑๓๐๐ สมัยศรีวิชัย ขนาดยาว ๘๑ ฟุต ๑ นิ้ว เชื่อกันว่าแต่เดิมเป็นพระนารายณ์บรรทมสินธุ์ เนื่องจากมีภาพนาคแผ่พังพานปกพระเศียร ต่อมาคิดแปลงเป็นพระพุทธรูปแบบหินยาน นอกจากนี้ยังพบพระพิมพ์ดินดิบสมัยทวารวดีและพระพุทธรูปสมัยศรีวิชัยในบริเวณถ้ำ ทุกวันนี้มีผู้ศรัทธาเดินทางมาเที่ยวชมไม่ขาดสาย โดยเฉพาะในวันออกพรรษา ผู้คนจะเดินทางมาราบไว้และเวียนเทียนจำนวนมาก

จากถ้ำคูหาภิมุขหากเดินต่อไปอีกประมาณ ๑ กิโลเมตร แยกซ้ายอีก ๑ กิโลเมตรผ่านโรงเรียนบ้านถ้ำศิลป์ ด้านซ้ายจะมีทางเดินเล็กๆ ไปยังภูเขา ริมถนนและบันไดทางขึ้นไปในถ้ำศิลป์ ซึ่งมีภาพจิตรกรรมผ่านผนังเรื่องพุทธประวัติ สมัยศรีวิชัยตอนปลาย ประมาณพุทธศตวรรษที่ ๑๔-๒๐ ภาพส่วนใหญ่ลบเลือนและมองเห็นไม่ชัดเจน เนื่องจากภายในถ้ำค่อนข้างมืด เป็นภาพที่กล่าวได้ว่ามีอายุเก่าแก่ที่สุดในเมืองไทย จึงควรนำไฟฉายติดตัวเข้าไปด้วย

มัสยิดกลางจังหวัดยะลา มัสยิดขนาดใหญ่ประจำจังหวัด สร้างเสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๒๘ ลักษณะสถาปัตยกรรมแบบตะวันตกกลมกลืนกับเส้นกรอบทรงสุเหร่าอย่างสวยงาม สะดุดตาด้วยโดมขนาดใหญ่ทรงสี่เหลี่ยมบนหลังคา ด้านหน้าเป็นบันไดสูงประมาณ ๓๐ ขั้นทอดสู่ลานด้านบน ซึ่งเป็นสถานที่ประกอบพิธีละหมาดที่ชาวมุสลิมต้องปฏิบัติทุกวันอย่างเคร่งครัด นอกจากนี้ยังใช้เป็นที่พักบะกัในวันเทศกาล หรือวันประกอบพิธีสำคัญทางศาสนา มัสยิดแห่งนี้ยังเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์และศูนย์รวมแห่งศรัทธาของชาวมุสลิมยะลา

วัดพุทธาธิวาส

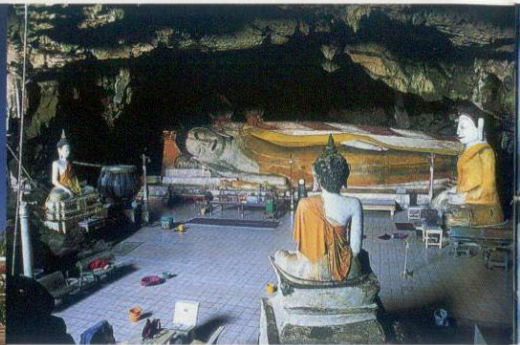

• บ้านเก่า
ตระกูลรีอ๊ะ

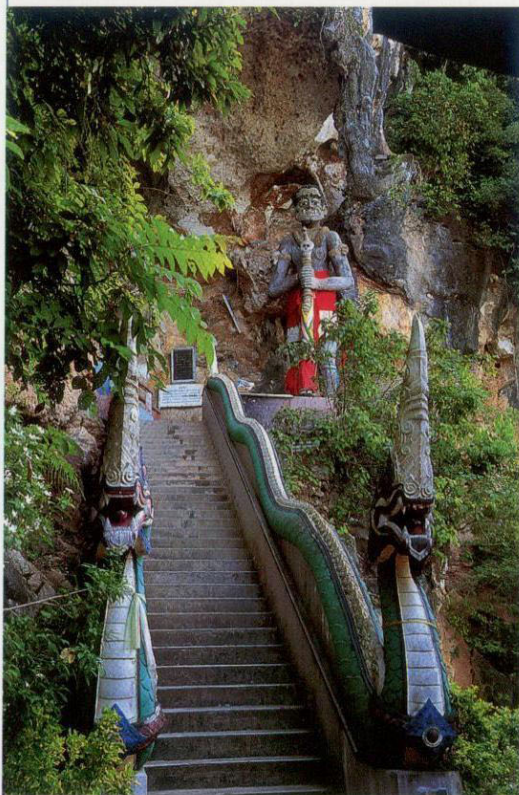

- พระมหาเจดีย์ วัดพุทธาธิวาส
- ทางขึ้นถ้ำคูหาภิมุข

พระพุทธไสยาสน์ในถ้ำคูหาภิมุข •

ชมเมืองยะลา

กล่าวได้ว่าจังหวัดยะลามีผังเมืองที่สวยงามที่สุดจังหวัดหนึ่งในเมืองไทย เนื่องจากถนนทุกสายจะวนมาบรรจบกันบริเวณวงเวียนขนาดใหญ่ ซึ่งตั้งอยู่ใจกลางจังหวัด บริเวณใจกลางวงเวียนยังเป็นที่ตั้งของศาลหลักเมืองประจำจังหวัดและสวนสาธารณะขนาดใหญ่อันเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจยอดนิยมของชาวเมือง

ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง ตั้งอยู่บนพื้นที่ภักดี หน้าศาลากลางจังหวัดยะลา

• ดอกอโศกศรียะลาบานสะพรั่ง
บนถนนสุขยางค์ อำเภอเมืองฯ

• กล้วยหิน
ผลไม้ขึ้นชื่อของอำเภอบันนังสตา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานยอดเสาหลักเมืองเมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ ภายในศาลประดิษฐานเสาหลักเมือง สร้างด้วยแกนไม้ชัยพฤกษ์ขนาดสูง ๕๐ เซนติเมตร ฐานโดยรอบ ๔๓ นิ้ว ปลาย ๓๖ นิ้ว ยอดเสาเป็นรูปพรมจักรรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสและเปลวไฟ บริเวณโดยรอบปูลาดด้วยสนามหญ้าเรียบกว้างตกแต่งด้วยไม้ดอกและไม่ประดับบังดงาม ตามริมถนนบริเวณวงเวียนประดับประดาไปด้วยต้นอโศกศรียะลา ซึ่งเป็นไม้ประจำจังหวัดยะลา ช่วงเวลาออกดอกเป็นข้อสีเหลืองสดถนนทั้งสายจะสวยงามเป็นอย่างยิ่ง

สวนขวัญเมือง หรือพญาไทย สวนสาธารณะยอดนิยมของจังหวัดยะลา ริมถนนเทศบาล ๑ ห่างจากศาลเจ้าพ่อหลักเมืองประมาณ ๓๐๐ เมตร ภายในพื้นที่กว้างขวางประมาณ ๒๐๙ ไร่ แบ่งเป็นสนามแข่งขันนกเขาขาวเสียงขนาดใหญ่และมาตรฐานที่สุดในภาคใต้ สนามกีฬาสำหรับออกกำลังกายนานาชนิด และเนื่องจากยะลาเป็นจังหวัดเดียวในชายแดนภาคใต้ที่ไม่มีอาณาเขตติดต่อกับทะเล จึงสร้างสระน้ำขนาดใหญ่กว่า ๖๙ ไร่ ตกแต่งสภาพแวดล้อมจำลองทัศนียภาพของชายทะเลด้วยทิวสนและหาดทรายมาไว้ในเมืองให้ประชาชนพักผ่อนหย่อนใจ

สวนสาธารณะสนามช้างเผือก ริมถนนพิพิธภักดี ข้างที่ทำการเทศบาลนครยะลา เดิมเป็นสนามโรงพิธีช้างเผือก ภายในอาณาบริเวณ ๘๐ ไร่เป็นที่ประดิษฐานพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๕ ศาลากลางน้ำประดับประดาด้วยรูปปั้นสัตว์ต่างๆ ซึ่งเป็นสถานที่จัดกิจกรรมของจังหวัดและอนุสาวรีย์พระเชตุภุชชสารช้างเผือก ซึ่งพบที่ตำบลกาลอ อำเภอรามัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จมาทรงประกอบพระราชพิธีขึ้นระวางช้างและสมโภชเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๑ จึงได้ชื่อว่าสนามช้างเผือกนับแต่นั้นเป็นต้นมา

ตลาดสดเมืองยะลา อยู่ถัดจากสถานีรถไฟยะลา ซึ่งเป็นจุดจอดรถบริการรอบเมืองและรถโดยสารไปยังอำเภอต่างๆ ในตัวตลาดมีอาหารทะเลสดๆ และพืชผักจำหน่าย สามารถพบเห็นวิถีชีวิตและการแต่งกายของชาวมุสลิม อาหารและขนมพื้นเมือง รวมทั้งกล้วยหิน ซึ่งเป็นกล้วยรสดีที่นิยมกันมากในจังหวัดยะลา

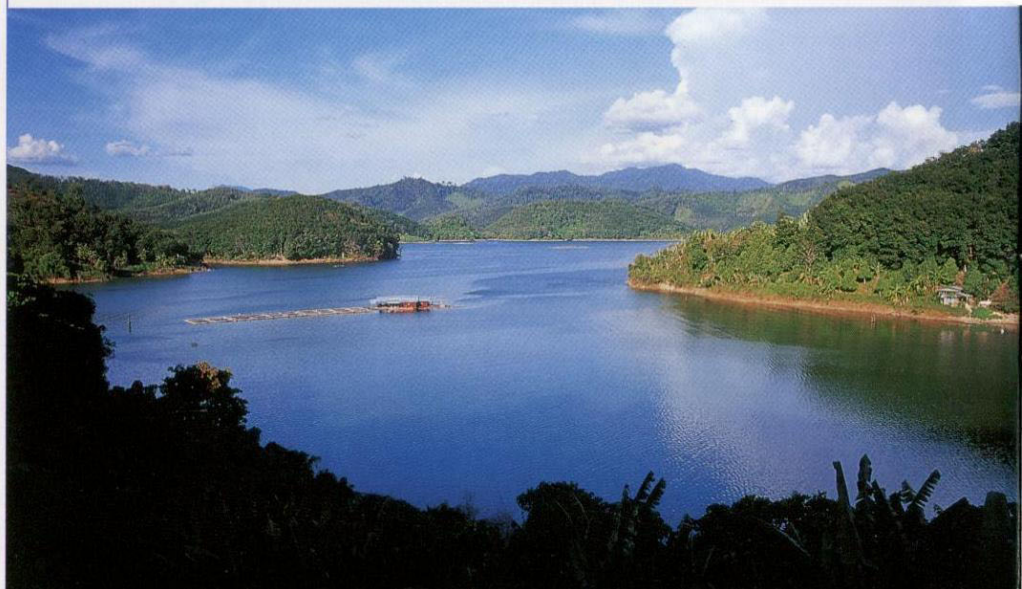
ท่องเที่ยวธรรมชาติผจญไพร

อุทยานแห่งชาติปางสีดา ฝนป่าต้นน้ำที่สำคัญของจังหวัดสระแก้ว ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติเมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๒ ครอบคลุมพื้นที่ทั้งสิ้น ๑๖๓,๑๒๕ ไร่ในเขตอำเภอวังน้ำเย็น อำเภอธารโต และอำเภอเบตง โดยครอบคลุมพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งบางส่วนด้วย เนื่องจากในอดีตเป็นพื้นที่เคลื่อนไหวของผู้ก่อการร้ายโจรจีนคอมมิวนิสต์มลายา (จคม.) และขบวนการพูโลในอดีต ฝนป่าจึงยังคงความอุดมสมบูรณ์และปราศจากการสำรวจมาเนิ่นนาน

ความหลากหลายทางพรรณไม้ในผืนป่าบางกลาง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นป่าดิบชื้นแหล่งต้นน้ำสำคัญของแม่น้ำปัตตานี แม่น้ำสายบุรี คลองโต๊ะโมะ คลองฮาลา และคลองบ้านเจ็ด เป็นแหล่งอาศัยของสัตว์ป่าหายากหลายชนิด เช่น กระซู่ สมเสร็จ นกเงือกหัวแรด นกชนหิน และสัตว์ป่าอื่นอีกหลายชนิด รวมถึงเป็นสถานที่ท่องเที่ยวของผู้คนในจังหวัดใกล้เคียง เนื่องจากมีจุดท่องเที่ยวที่สามารถเดินทางเข้าไปได้สะดวกหลายแห่ง เช่น *

เขื่อนบางลาง นับเป็นเขื่อนอเนกประสงค์แห่งแรกของภาคใต้ สวยงามด้วยทิวทัศน์ของทะเลสาบขนาดใหญ่แวดล้อมด้วยทิวเขาสลับซับซ้อนสุดสายตา จากตัวเมืองมาตามเส้นทางหมายเลข ๔๐๙๗ ประมาณ ๖๐ กิโลเมตร แยกซ้ายไปอีกประมาณ ๑๒ กิโลเมตร ลักษณะเป็นเขื่อนหินทิ้งแกนดินเหนียว ความสูง ๘๕ เมตร สันเขื่อนยาว ๔๓๐ เมตร กว้าง ๑๐ เมตร ด้านบนจัดเป็นสวนหย่อมสวยงาม มองเห็นสันเขื่อนกางกันลำน้ำท่ามกลางทิวเขาใหญ่น้อย มีลานอเนกประสงค์สำหรับพักผ่อน ร้านอาหารว่าง ถัดไปบนเนินเขาริมทะเลสาบจัดเป็นสโมสรพักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยวทั่วไป พรั่งพร้อมด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน เช่น สนามกอล์ฟ สระว่ายน้ำ สนามเทนนิส ห้องอาหาร ห้องประชุมสัมมนา เรือและแพท่องเที่ยวบริเวณอ่างเก็บน้ำ และบ้านพักรับรองจำนวนหลายหลัง

เขื่อนบางลางเปิดให้นักท่องเที่ยวทั่วไปเข้าชม ตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐-๑๘.๐๐ นาฬิกา ทุกวัน สอบถามเพิ่มเติม หรือจองบ้านพัก ติดต่อส่วนกลางที่รองผู้ว่า

ทิวทัศน์ระหว่างทางสู่อำเภอเบตงมองเห็นทะเลสาบเขื่อนบางลาง บริเวณอำเภอธารโต

การโรงไฟฟ้าพลังน้ำ ไทโรศัพท์ ๐-๒๔๓๖-๓๒๗๑-๒
หรือประชาสัมพันธ์เขื่อนบางลาง ๐-๗๓-๒๘-๑๐๖๓-๖๖
ต้อ ๒๑๐๙, ๒๒๐๙, ๒๒๐๕

น้ำตกยาลาชะ ใช้เส้นทางเดียวกับเขื่อน
บางลาง เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ สายน้ำทิ้งตัวลดหลั่น
ลงมากกว่า ๑๐๐ เมตร แวดล้อมด้วยผืนป่าดิบอุดม
สมบูรณ์ บริเวณใกล้เคียงมีน้ำตกจิงจกและน้ำตก
บ้าน ๙ ซึ่งสวยงามน่าเที่ยวชมไม่แพ้กัน

น้ำตกธารโต อยู่ในเขตอำเภอบันนังสตา ห่าง
จากตัวเมืองมาตามเส้นทางสายยะลา-เบตงประมาณ
๕๗ กิโลเมตร จากนั้นแยกขวาเข้าตัวน้ำตกอีก ๑
กิโลเมตร ตัวน้ำตกอยู่ไม่ไกลจากที่ทำการอุทยานฯ
งดงามด้วยสายน้ำสีขาวสะอาดตาทิ้งตัว
จากแผ่นผาตกลงมาเป็นน้ำตกทั้งหมด ๙ ชั้น ตาม
ก้อนหินริมลำธารเป็นที่อาศัยของ “งู” กบชนิดหนึ่งที่
พบได้เฉพาะบริเวณนี้

น้ำตกละอองรุ้ง ในเขตหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ
ที่ บล. ๔ ตามเส้นทางสายยะลา-เบตง บริเวณกิโล
เมตรที่ ๔๐ แยกเข้าตัวน้ำตกอีกประมาณ ๕๐๐ เมตร
ชั้นบนสุดเป็นแอ่งน้ำขนาดใหญ่ จากนั้นสายน้ำหลาก
ไหลทิ้งสายลงมาเป็นชั้นน้ำตก เมื่อกระทบกับแสงแดด
จะปรากฏสายรุ้งพาดผ่านเหนือสายน้ำสวยงามเป็น
อย่างยิ่ง

สอบถามเพิ่มเติมได้ที่อุทยานแห่งชาติบางลาง
ตู้ ป.ณ. ๑ ปณจ. ธารโต อำเภอดุสิต จังหวัดยะลา
๙๕๑๕๐ ไทโรศัพท์ ๐-๗๓-๒๙-๗๐๙๙

ชั้นที่ ๑ ของน้ำตกธารโต

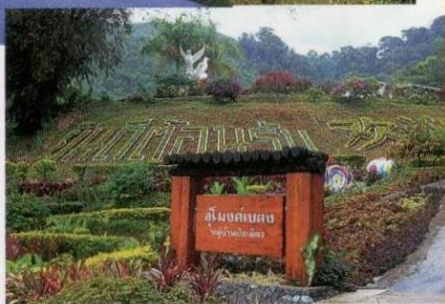
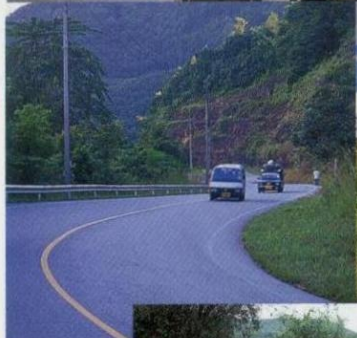

วิถีชีวิตชาวประมงในทะเลสาบเขื่อนบางลาง

ลิงโคร่ง นกเงือกพบได้บริเวณน้ำตกธารโต

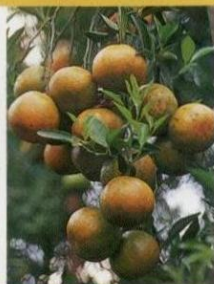

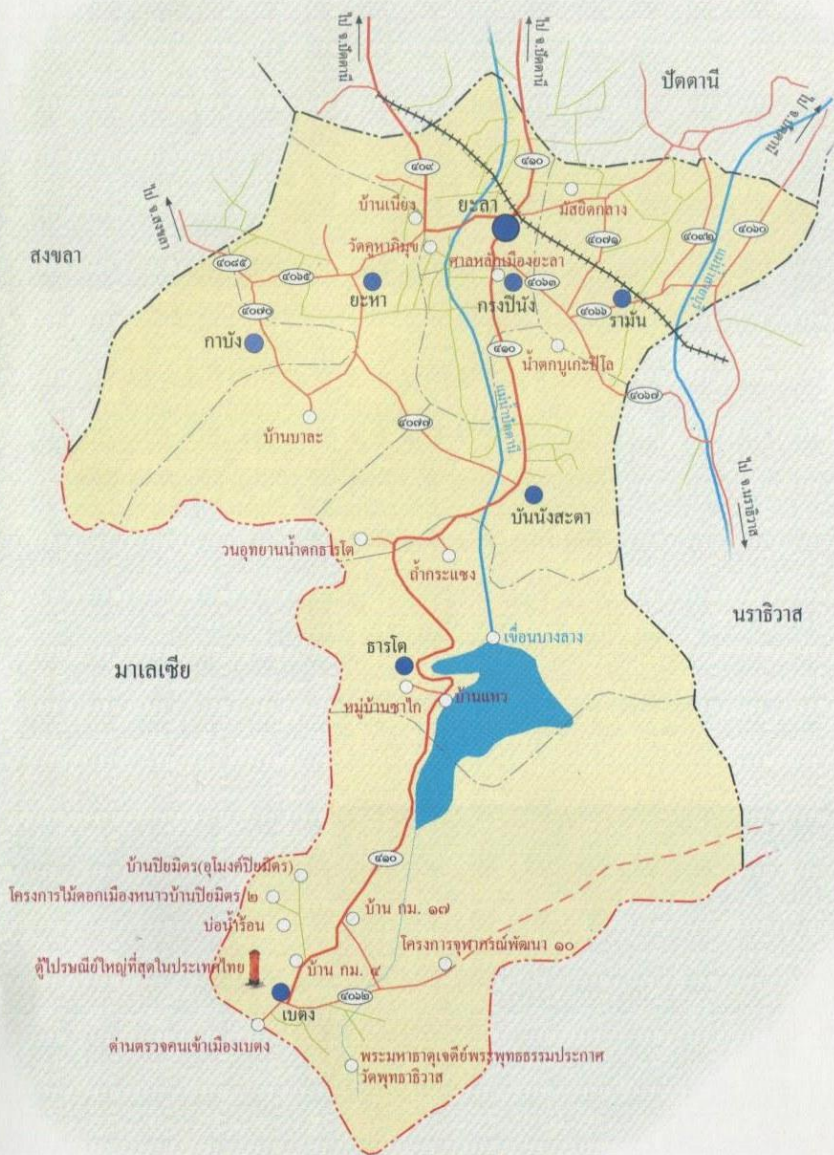
ยะลา เป็น ๑ ใน ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ตั้งอยู่ใต้สุดของประเทศไทย มีพื้นที่ประมาณ ๔,๕๒๑ ตารางกิโลเมตร เป็นจังหวัดเดียวใน ๑๔ จังหวัดภาคใต้ที่ไม่มีพื้นที่ติดชายทะเล แบ่งการปกครองออกเป็น ๗ อำเภอ ๑ กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมืองฯ อำเภอรามัน อำเภอยะหา อำเภอกาบัง อำเภอเบตง อำเภอรารโต อำเภอบันนังสตา และกิ่งอำเภอกรงบิ๊นัง

อาณาเขต

ทิศเหนือจดจังหวัดปัตตานี
ทิศตะวันออกจดจังหวัดนราธิวาส
ทิศตะวันตกจดจังหวัดสงขลา
และทิศใต้จดประเทศมาเลเซีย

ป่าดงดิบริมทะเลสาบเขื่อนบางลาง

• พรรณไม้บนเส้นทางเดินเท้าสู่ป่าดิบขึ้น

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา ทางด้าน จังหวัดยะลาเรียกว่า “ป่าฮาลา” ผืนป่ามีอาณาเขต ต่อเนื่องกับอุทยานแห่งชาติบางลาง โดยใช้เส้นทาง เดียวกับเขื่อนบางลาง เข้าทางด้านหลังเขื่อนไปยัง หมู่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา ๙ ระหว่างทางมีจุดชม ทิวทัศน์ผืนป่าดิบได้กว้างไกล

ผืนป่าฮาลา-บาลานับเป็นป่าดงดิบผืนสำคัญ ของภาคใต้และของเมืองไทย นอกจากจะอุดมสมบูรณ์ ไปด้วยพรรณไม้และสัตว์ป่าหายาก เนื่องจากเป็นป่า ผืนใหญ่ที่มีอาณาเขตติดต่อกับผืนป่าของประเทศไทย มาเลเซีย ยังเป็นพื้นที่สำคัญในการสำรวจวิจัยและ

แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่น่าสนใจมากที่สุดแห่งหนึ่ง ในเมืองไทย มีพรรณไม้จำพวกปาล์มโบราณ อันเป็น เอกลักษณะโดดเด่นของป่าดิบขึ้นแถบเส้นศูนย์สูตร อาทิ ปาล์มบังสุริย เป็นแหล่งที่เราจะพบบัวผุด ดอกไม้ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก รวมถึงกล้วยไม้ และพรรณไม้แปลกตาที่น่าสนใจอีกหลายชนิด

นักท่องเที่ยวทั่วไปที่ต้องการเดินทางเข้าไป ในผืนป่าฮาลา-บาลา หรือสำหรับกิจกรรมศึกษา ธรรมชาติ ให้ทำหนังสือล่วงหน้าถึงที่ทำการเขต รักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลาล่วงหน้า ๑๕ วัน ที่ตู้ ป.ณ. ๓ อำเภอแก้ง จังหวัดนราธิวาส ๙๖๑๐๐

• พรรณไม้ในอุทยานแห่งชาติบางลาง

• ดอกดาหลา

น้ำตกสุทาลัย หรือน้ำตกกือลอง อยู่ในเขตนิคมสร้างตนเองพัฒนาภาคใต้ ห่างจากตัวเมืองตามเส้นทางสายยะลา-เบตงประมาณ ๔๐ กิโลเมตร จากนั้นแยกซ้ายไปตามทางลูกรังอีก ๑๒ กิโลเมตร เป็นน้ำตกขนาดเล็กท่ามกลางไม้ใหญ่ร่มรื่น

ถ้ำกระแซง มาตามทางหลวงหมายเลข ๔๑๐ ประมาณ ๕๒ กิโลเมตร แยกซ้ายเข้าไปอีก ๓ กิโลเมตร สวยงามด้วยหินงอกหินย้อยตามธรรมชาติ บริเวณใกล้เคียงมีถ้ำให้เที่ยวชมอีก ๓ แห่ง คือ ถ้ำลูกอม ถ้ำน้ำลอด และถ้ำพระ

หมู่บ้านซาโก อยู่ริมเส้นทางสายยะลา-เบตง ห่างจากตัวเมืองประมาณ ๔๐ กิโลเมตร ถึงบริเวณ กิโลเมตรที่ ๖๖ แยกขวาให้เส้นทางบ้านแห-บ้านซาโก เข้าไปประมาณ ๕ กิโลเมตร ซาโกคือกลุ่มชนที่แต่เดิมอาศัยอยู่อย่างเสรีในป่าใหญ่ เรียกตัวเองว่า "อาซลิ" ซึ่งแปลว่าดั้งเดิม ลักษณะทั่วไปคล้ายคนป่าในทวีปแอฟริกา ชายและหญิงมีรูปร่างสันทนต์ ผิวดำเป็นมัน ผมหยิกขดติดหนังศีรษะ จมูกแบนใหญ่ ปัจจุบันกรมประมงสงเคราะห์ได้รวบรวมซาโกที่อาศัยอยู่ในป่าแถบอำเภอเบตงและอำเภอบันนังสตาจำนวน ๒๑ ครอบครัวให้มาอาศัยอยู่รวมกันในพื้นที่ถาวรและมอบสวนยางพาราให้ประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเอง

ปัจจุบันซาโกใช้ชีวิตส่วนใหญ่คล้ายคนเมือง ยึดอาชีพทำสวนยาง หนุ่มสาวออกไปรับจ้างทั่วไป และออกแสดงให้นักท่องเที่ยวชมเพื่อความมีชีวิตชีวา

หมู่บ้านจุฬารณพัฒนา ๙ จากตัวเมืองมาตามเส้นทางสู่เขื่อนบางลางและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าซาลา-บาลา อำเภอรารโต บริเวณหมู่บ้านจัดเป็นพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์แสดงอารยธรรมโบราณต่างๆ เครื่องใช้และอนุสาวรีย์วีรชนของ จคม. แวดล้อมด้วยลำธารและสภาพภูมิประเทศสวยงาม นอกจากนี้ยังมีฟาร์มกวางดาว สถานที่กางเต็นท์ และบ้านพักสำหรับนักท่องเที่ยว สอบถามเพิ่มเติมได้ที่ ประชาสัมพันธ์หมู่บ้านจุฬารณพัฒนา ๙ โทรศัพท์ ๐-๙๓๓-๒๑-๙๕๑๙

น้ำตกบูเกะบิลิ หรือน้ำตกตะวันตกมีอำเภอรามัน จากตัวเมืองมาตามทางหลวงหมายเลข ๔๐๖๓ ประมาณ ๑๐ กิโลเมตร ลักษณะแตกต่างจากน้ำตกอื่นใด เนื่องจากเมื่อแสงแดดสาดส่องสู่สายน้ำ จะทำให้หินใต้น้ำเปลี่ยนเป็นสีเหลืองงดงาม ในอดีตน้ำตกตะวันตกมีเคยเป็นสถานที่พักผ่อนของเจ้าเมืองรามัน

ครอบครัวชนเผ่าซาโก •

• พระพุทธธรรมกายมงคล
วัดพุทธาธิวาส

ตัวเมืองเบตงในสายหมอกยามเช้า

เที่ยวเมืองในม่านหมอกสุดแดนใต้

เบตงเป็นอำเภอที่เจริญเติบโตเพียงคู่อำเภอเมืองยะลาเท่านั้น ด้วยเป็นเมืองที่อยู่สุดชายแดนภาคใต้ ตัวเมืองตั้งอยู่ในแอ่งกระทะที่โอบล้อมไว้ด้วยทิวเขาและป่าไม้ อากาศจึงสดชื่นเย็นสบาย โดยเฉพาะในฤดูฝนมักจะมีสายหมอกปกคลุมตัวเมือง คล้ายเมืองส่วนใหญ่ในแถบภาคเหนือ มีความหลากหลายของผู้คนและเป็นเมืองเศรษฐกิจที่สำคัญ ขณะเดียวกันยังมีสถานที่ท่องเที่ยวมากมาย จึงกลายเป็นศูนย์กลางทางการค้าและบริการในแถบชายแดนภาคใต้ที่นิยมทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ

อำเภอเบตงอยู่ห่างจากตัวเมืองยะลาตามเส้นทางหมายเลข ๔๑๐ ประมาณ ๑๔๐ กิโลเมตร ระหว่างทางก่อนถึงตัวเมืองเบตงมีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติหลายแห่ง ในตัวเมืองมีที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน จึงได้ชื่อว่าเป็นเมืองศูนย์รวมความบันเทิง ถัดจากตัวเมืองเบตงไปอีกไม่ไกลจะเป็นแนวเขตชายแดนประเทศมาเลเซีย ซึ่งสามารถเดินทางโดยใช้บัตรผ่านแดนชั่วคราว หรือหนังสือเดินทางข้ามไปซื้อสินค้าในร้านปลอดภาษีหรือเดินทางไปเที่ยวยังเมืองต่างๆ ในประเทศมาเลเซียได้โดยสะดวกอีกทางหนึ่ง

ในช่วงเดือนกันยายนถึงเดือนมีนาคมตามเสาไฟฟ้า หลังคาบ้านเรือน และตามสายไฟ

ในตัวเมืองจะเป็นที่อาศัยหลักบ้านของชนกวางแอนที่อพยพมาจากดินแดนแถบชาวจีนนับแสนตัว

วัดพุทธาธิวาส ศาสนสถานอันเป็นศูนย์รวมแห่งศรัทธาของชาวพุทธ ก่อสร้างเมื่อวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๔๖๐ เดิมคนทั่วไปเรียกว่าวัดเบตง ต่อมาได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๖ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๒๓ ไร่บนเนินเขา ซึ่งเป็นจุดที่มองเห็นตัวเมืองเบตงได้กว้างไกลและสวยงาม

บริเวณด้านหน้าวัดริมถนนรัตนกิจประดิษฐานพระพุทธธรรมกายมงคลปุระกณานทีสุพพิธาน ซึ่งถือเป็นพระพุทธรูปทองสัมฤทธิ์ขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ขนาดหน้าตักกว้าง ๙.๙๙ เมตร สูง ๑๔.๒๙ เมตร น้ำหนักประมาณ ๔๐ ตัน พระพุทธรูปองค์นี้ทำการหล่อเป็นชิ้นส่วนต่างๆ จากประเทศจีนแล้วบรรจุทุกใส่เรือสินค้ามาขึ้นที่ท่าเรือน้ำลึกจังหวัดสงขลา สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้ามิ่งมงคลจารย์แห่งวัดปากน้ำเป็นประธานทำพิธีวางศิลาฤกษ์ในวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๕

ในพระอุโบสถของวัดประดิษฐานรูปเหมือนพระราชมุนีสาภิรามคุณูปมาจารย์ หรือหลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจืดขนาดเท่าองค์จริง บนเนินเขาสูงประดิษฐานพระมหาเจดีย์พระพุทธธรรมประกาศ

โดดเด่นด้วยองค์
เจดีย์สีทองขนาดใหญ่
มองเห็นได้จากทุกทิศทาง
เป็นที่ระคุดตา
ดำเนินการ
ก่อสร้างโดย
ได้รับพระมหา
กรุณาธิคุณจาก
สมเด็จพระญาณ-

สังวร สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก
ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เสด็จพระราชดำเนินมาประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๒ ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปประกาศ ด้านนอกตกแต่งด้วยไม้ประดับและไม้ใหญ่ เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจมาเยือนของชาวเมือง

วัดจันทรัทธาประชาราม ก่อสร้างในปี พ.ศ. ๒๕๑๐ ในมณฑลประดิษฐานรูปเหมือนหลวงปู่ทวดวัดช้างไห้ เจ้าอากรายกชื่อตั้งผู้เป็นที่เคารพศรัทธาของประชาชนทั่วเมืองไทยที่ถึงแม้จะมรณภาพไปเนิ่นนาน แต่ผู้คนก็ยังคงเดินทางมากราบไหว้บูชากันอย่างไม่ขาดสาย ขนาดหน้าตัก ๖๙ นิ้ว ดำเนินการหล่อจากจังหวัดชลบุรีและนำมาประดิษฐานเมื่อวันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๗

ตู้ไปรษณีย์ใหญ่ที่สุดในโลก เนื่องจากเมืองเบตงในอดีตอยู่ห่างไกลจากเมืองอื่น การเดินทางติดต่อกายลำบาก มีเพียงการสื่อสารทางไปรษณีย์เท่านั้นที่สะดวกและรวดเร็ว พ.ศ. ๒๕๖๗ นายสงวน จีระจินดา นายไปรษณีย์โทรเลขอำเภอเบตงจึงสร้างตู้ไปรษณีย์ขึ้นบริเวณสี่แยกหอณาฬิกาใจกลางเมือง เพื่อเป็นอนุสรณ์ทางการสื่อสารของอำเภอเบตง ปัจจุบันเทศบาลเบตงได้จำลองตู้ไปรษณีย์ให้มีขนาดใหญ่กว่าเดิม ๕ เท่า ตั้งไว้บริเวณศาลาประชาคมสามารถใช้งานได้เช่นเดียวกับตู้ไปรษณีย์ใหญ่ที่สุดในโลกบริเวณแยกหอณาฬิกาและตู้ไปรษณีย์ทั่วไป

บ่อน้ำพุร้อน ตำบลตาเนาะแมเราะ ห่างจากตัวเมืองมาตามเส้นทางหมายเลข ๔๑๐ ประมาณ

บ่อน้ำพุร้อน อำเภอเบตง

ตู้ไปรษณีย์ใหญ่ที่สุดในโลก •

๕ กิโลเมตร จากนั้นแยกซ้ายไปอีก ๔ กิโลเมตร เป็นบ่อน้ำพุร้อนขนาดใหญ่ น้ำร้อนมากจนสามารถต้มไข่ให้สุกได้ภายใน ๗ นาที นับเป็นสถานที่ยอดนิยมของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและมาเลเซีย บริเวณรอบบ่อน้ำร้อนตกแต่งด้วยไม้ประดับอย่างสวยงาม มีห้องอาบน้ำแร่ ศาลาพักผ่อน ร้านอาหาร และร้านขายของที่ระลึกเรียงรายอยู่หลายร้าน

อุโมงค์ปิยะมิตร อยู่ถัดจากบ่อน้ำพุร้อนไปประมาณ ๓ กิโลเมตร ในอดีตเป็นพื้นที่เคลื่อนไหวและฐานปฏิบัติการของ จคม. เนื่องจากถูกโจมตีทางอากาศอย่างหนักและสภาพพื้นที่เป็นป่าดงดิบชื้น จึงทำการขุดอุโมงค์ขนาดยาว เพื่อเป็นที่หลบภัยและพักอาศัย ปัจจุบันได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวและมีการก่อตั้งเป็นหมู่บ้านของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย ตัวอุโมงค์ขนาดยาวประมาณ ๑ กิโลเมตร กว้างประมาณ ๕๐ ฟุต ภายในมีห้องบัญชาการรบจคม. ประมาณ ๒๐๐ คน ห้องนอน และห้องทำกิจกรรม ด้านนอกจัดแสดงป้ายสื่อความหมาย ของใช้ และภาพถ่าย ร้านขายของที่ระลึก ซึ่งผลิตและจำหน่ายโดยชาวบ้านในหมู่บ้านของผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย

ป่าสาละ-บาลา จากตัวเมืองเบตงสามารถเดินทางโดยเรือไปยังหน่วยพิทักษ์ป่าสาละตามอ่างเก็บน้ำเหนือเขื่อนบางลาง ที่หน่วยฯ สาละ มีกิจกรรมเดินป่าศึกษาธรรมชาติ ชมพรรณไม้และสัตว์ป่าที่มีอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์ กิจกรรมล่องเรือชมความอุดมสมบูรณ์ของผืนป่าสาละ สอบถามเพิ่มเติมได้ที่ศูนย์บริการข่าวสารการท่องเที่ยวอำเภอเบตง โทรศัพท์ ๐-๙๓๓-๒๒๓-๒๐๓๙

ผู้คนหลากหลายและวัฒนธรรมประเพณี

งานมหกรรมแข่งขันนกเขาชาวเลียงอาเซี่ยน

ช่างทำเครื่องเขินชาว

- ครอบครัวชาวมุสลิม
ในอำเภอเบตง

เด็กชาวมุสลิมในอำเภอเบตง

จังหวัดยะลาที่มีความเป็นมาและการผสมผสานทางวัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตผู้คนที่หลากหลาย ซึ่งมีชนหลายเชื้อชาติอาศัยอยู่ร่วมกัน เช่น มุสลิม ไทย และจีน โดยในแถบตัวเมืองยะลาจะมากไปด้วยชาวมุสลิม ซึ่งนับถือศาสนาอิสลาม ดังจะพบเห็นได้จากมัสยิด วิถีชีวิต และอาหารการกิน อันเป็นกิจวัตรประจำวัน ส่วนที่อำเภอเบตงผู้คนส่วนใหญ่มีเชื้อสายจีนจากมณฑลกว่างซี ซึ่งเป็นคนกลุ่มแรกที่อพยพมาบุกเบิกถางป่าปลูกยางพาราในอำเภอเบตง อาหารการกินและประเพณีท้องถิ่นจึงค่อนข้างแตกต่างไปจากจังหวัดทั่วไปจนกลายเป็นจุดเด่นของเมือง

งานประเพณีเมืองยะลา

งานสมโภชหลักเมืองและงานกาชาดจังหวัดยะลา จัดขึ้นในวันที่ ๒๔ พฤษภาคมถึงวันที่ ๔ มิถุนายนของทุกปี บริเวณวงเวียนรอบศาลหลักเมือง ประกอบด้วยขบวนแห่เจ้าพ่อหลักเมืองจำลองวนรอบเมืองให้ประชาชนทั่วไปสักการบูชา กิจกรรมและนิทรรศการทางวิชาการและการท่องเที่ยว จำหน่ายสินค้าพื้นเมือง การละเล่นพื้นเมืองของภาคใต้ เช่น ลิเกฮูลู

งานมหกรรมแข่งขันนกเขาชาวเลียงอาเซี่ยน จัดในช่วงประมาณสัปดาห์แรกในเดือนมีนาคมของทุกปี นับเป็นสนามแข่งขันนกเขาชาวเลียงมาตรฐานที่สุดในภาคใต้ กลุ่มผู้เลี้ยงนกเขาชาวทั้งชาวไทยจากจังหวัดต่างๆ ชาวมลายู และชาวสิงคโปร์เดินทางมาร่วมแข่งขันเป็นจำนวนมาก ในงานมีการจำหน่ายสินค้าราคาถูก ผลิตภัณฑ์และอุปกรณ์การเลี้ยงนกเขาชาวทุกประเภท

- บรรยากาศตลาดสดยามเช้า

• ลวดลายกรงนกเขาขาว

ของดีของฝาก

ยะลาได้ชื่อว่าเป็นเมืองที่ปลูกยางพารามากที่สุดแห่งหนึ่งในจังหวัดภาคใต้ นอกจากน้ำยางพาราอันเป็นวัตถุดิบที่ป้อนสู่โรงงานอุตสาหกรรม ปัจจุบันมีการดัดแปลงไม้ยางพาราที่มีอยู่อย่างมากมายมาทำเป็นผลิตภัณฑ์หลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นเครื่องใช้เฟอร์นิเจอร์ และสินค้าที่ระลึกรูปทรงสวยงาม ซึ่งเป็นที่นิยมและมีจำหน่ายทั่วไป ผลิตภัณฑ์หินอ่อนที่ทำจากเนื้อหินอ่อนสีชมพูสวยงาม ผ่านมาดิกก็เป็นของฝากยอดนิยมอีกอย่างหนึ่ง ด้วยลวดลายและสีสันที่สดใสสะดุดตา

ส่วนที่อำเภอเบตง ซึ่งเป็นเมืองท่องเที่ยวชายแดนขึ้นชื่อในเรื่องอาหารการกิน เช่น โกเบตง ซึ่งเป็นโกส่ายพันธุ์กวาวไล่ที่นำมาจากประเทศจีนนำมาทำเป็นอาหารรสอร่อยได้หลายอย่าง เช่น โกตุ๋น เครื่องยาจีน โกตุ๋นมะนาวดอง ต้มยำโก และโกต้มราดชีอิ้ว ปลาจีน หรือเจาฮื้อ นำมาทำแกงส้มปลาจีน ปลาจีนทอดกรอบ โดยเฉพาะปลาจีนนึ่งบ๊วย ซึ่งเป็นที่นิยมในหมู่นักท่องเที่ยว ภูมิเขาที่นำมาประกอบเป็นอาหารได้หลายชนิด ผักน้ำ ผักพื้นบ้านของอำเภอเบตงนำมาต้มกับกระดุกหมู แล้วนำไปผัด แกงจืด ต้มจืด น้ำพริก หรือทำแห้งเก็บไว้กินได้นาน หมี่เบตง อาหารขึ้นชื่ออีกอย่างของอำเภอเบตง ด้วยรสชาติอร่อย เนื้อเหนียว เมื่อนำไปผัดแล้วเส้นจะไม่ขาดง่าย เคาหยกที่ทำจากเนื้อหมูกับเผือกทอด และส้มโชกุน ผลไม้ขึ้นชื่อของจังหวัดยะลา มีต้นกำเนิดที่อำเภอเบตง ซึ่งกลายพันธุ์มาจากส้มแมนดาริน ลักษณะพิเศษคือเปลือกบางจนสามารถร่อนเปลือกได้ รสหวานอมเปรี้ยว นำไปคั้นได้น้ำมาก และที่น่าสนใจอีกอย่างก็คือสมุนไพรที่นำมาเข้าเครื่องยาและใช้เป็นเครื่องประกอบปรุงใส่ในอาหาร

จำหน่ายผลไม้สดบนเส้นทางสายยะลา-เบตง

งานหัตถกรรมแข่งขันนกเขาขาวเสียดาเซียบ

กล้วยหินฉาบ

ร้านจำหน่ายของที่ระลึกในอำเภอเบตง

- สีนธนา ไทรศัพท์ ๐-๘๗๓-๒๓๓-๐๙๕๓๓
- อินเตอร์ริงกัน ริงกนางแอน ไทรศัพท์ ๐-๘๗๓-๒๓๓-๑๘๕๗, ๐-๘๗๓-๒๓๓-๒๓๕๕
- พงูเล้งสมุนไพร ไทรศัพท์ ๐-๘๗๓-๒๓๓-๑๙๑๘
- เงินกวาง แซ่อู สมุนไพร ไทรศัพท์ ๐-๘๗๓-๒๓๓-๑๙๑๘

ที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวก

ที่พัก

อำเภอเมืองฯ ขวงลี ถนนลิโรรส โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๔-๕๕๙๗, ๐-๗๓-๒๔-๕๓๓๘ โคล่า ถนนคช-เสนีย์ โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๑-๒๒๐๘ เทพวิมาน ถนนศรีบำรุง โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๑-๒๔๐๐ ปาร์ควิว ถนนจรัล ๓ โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๔-๕๓๓๑ ผ่านฟ้า ถนนลิโรรส โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๑-๒๖๕๘, ๐-๗๓-๒๑-๓๒๗๓ เมโทร ถนนรัฐกิจ โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๑-๒๑๗๕ ยะลาแกรนด์พลาซ่า ถนนเฉลิมชัย โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๑-๕๗๑๑-๒ ยะลามายเฮาส์ ถนนรัฐค้ำนึ่ง โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๑-๓๘๗๐, ๐-๗๓-๒๑-๓๑๕๗ ศรียะลา ถนนไชยจรัล โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๑-๒๒๑๙ อัน อัน ถนนพิพิธภักดี โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๑-๒๒๑๖ ฮั่ว อัน ถนนลิโรรส โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๑-๒๗๗๑

อำเภอเบตง แกรนด์วิว ถนนแกรนด์วิลล่า โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๔-๕๕๑๐-๖ ศรีเบตง ถนนจิรจินดา โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓-๐๑๘๘ เบตง ชิดดี พลาซ่า ถนนธรรมวิถี โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓-๐๔๕๑-๓ คาเธีย ถนนจันทโรทัย โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓-๐๙๙๖-๙ แจก๊ซซาน ถนนสุขยางค์ โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓-๐๗๑๐ ไทยโฮเต็ล ถนนรัตนกิจ โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓-๑๒๓๖ ชัมโหม รีสอร์ท ถนนกุงจอนง โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๔-๕๖๑๑-๒ เบตงเมอร์ลิน ถนนฉายาขวลิต โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓-๐๒๒๒ เบตงโฮเต็ล โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓-๑๒๓๑ เพนท์เฮาส์ รีสอร์ท ถนนรัตนเสถียร โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓-๑๕๐๑ ไนซ์ รีสอร์ท ถนนสุขยางค์ โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๔-๕๖๒๐-๓ ฟอรั่มน่า ถนนภักดีดำรงค์ โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓-๑๑๘๐ ริเวอร์อินน์ รีสอร์ท เบตง ถนนกุงจอนง โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓-๐๕๐๙ เบตงโฮเต็ล ถนนสฤงค์เดช โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓-๑๒๓๑ ศรีเจริญ ถนนจิรจินดา โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓-๐๕๓๗ ฟ้าอันรุ่ง ถนนจันทโรทัย โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓-๑๔๐๓

ร้านอาหาร

อำเภอเมืองฯ ยะลาแคนตัน ถนนคชเสนีย์ โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๔-๔๐๖๑ ฟองเบียร์ ถนนโพธิ์หวายอุทิศ โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๑-๔๐๗๙ ธาธาวิฟูต ถนนพิพิธภักดี โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๑-๒๓๕๖ ตะเกียง ถนนปิติ โทรศัพท์

๐-๗๓-๒๑-๖๑๐๓ ครวบ้านคุณพ่อ ถนนมหาภาส โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๔-๔๘๑๓ แม่นดาริน ถนนจรัลักษ์ โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๑-๔๖๙๐ โคลา ถนนพิพิธภักดี โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๑-๒๔๓๔ กำป็น ถนนเพชรเกษม ใกล้วัดหน้าถ้ำ โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๕-๓๒๖๒-๓

อำเภอเบตง ภัตตาคารด้าเหียน โทรศัพท์ ๒๓-๐๔๖๑ ภัตตาคารไต้ซี้ยี่ โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓-๐๔๕๙ ภัตตาคารนิวซี้ยี่ โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓-๑๓๔๔ ธาธาวิฟูตการท่องเที่ยว โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓-๐๙๕๕ สุจินต์โภชนา โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓-๐๗๕๙ บัวหลวง โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓-๐๐๕๖ ไบหยก โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓-๐๗๖๓ พิรุณ โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓-๑๗๐๕ ตระกูลฟุ้ง โทรศัพท์ ๐-๔๗๙-๑๒๕๓ ซาริพีเหนือโภชนา ไทย-อิสลาม โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓-๑๗๖๖ ร้านอาหารนัรไทย-อิสลาม โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓-๑๒๙๕ ร้านอาหารเฟิร์น ไทย-อิสลาม โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓-๑๒๔๐

ไก่เบตงและผักก้นา อาหารขึ้นชื่อของอำเภอเบตง

หมายเลขโทรศัพท์ที่สำคัญ

- สถานีตำรวจภูธร • โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๑-๒๖๓๖, ๑๙๑
- สำนักงานเทศบาลนครยะลา
- โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๑-๔๘๙๘
- โรงพยาบาลยะลา • โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๔-๕๗๑๑-๘
- โรงพยาบาลลิโรรส • โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๒-๑๑๑๔-๕
- ศูนย์บริการข่าวสารการท่องเที่ยว อำเภอเบตง
- โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓-๒๐๓๙
- ด่านตรวจคนเข้าเมือง • โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓-๐๒๗๙
- ด่านศุลกากรเบตง • โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓-๐๑๗๙

การเดินทาง

ยะลาอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ตามทางรถยนต์ประมาณ ๑,๐๘๔ กิโลเมตร ทางรถไฟประมาณ ๑,๐๕๕ กิโลเมตร การเดินทางที่นิยมคือรถไฟ เพราะสะดวกและราคาประหยัด

รถยนต์ จากกรุงเทพฯ มาตามทางหลวงหมายเลข ๔ ผ่านจังหวัดชุมพรใช้เส้นทางหมายเลข ๔๑ หรือ ๔๒ ผ่านปากน้ำเทพา ถึงสามแยกดอนยาง เลี้ยวขวาเข้าสู่จังหวัดยะลา

รถโดยสารประจำทาง จากสถานีขนส่งสายใต้ (ใหม่) มีรถโดยสารประจำทางไปยะลาทุกวัน ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๑๖ ชั่วโมง รถปรับอากาศชั้น ๑ (วีไอพี ๒๔ ที่นั่ง) มีเที่ยวเวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา ค่าโดยสาร ๘๖๕ บาท โทรศัพท์ ๐-๒๔๓๕-๑๒๐๐ รถปรับอากาศชั้น ๑ (ข) มีเที่ยวเวลา ๑๐.๓๐, ๑๖.๐๐ นาฬิกา ค่าโดยสาร ๕๕๘ บาท บริษัทไทยเดินรถจังหวัดยะลา โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓๑-๑๓๐๐

รถไฟ มีรถไฟจากสถานีหัวลำโพงไปยะลาทุกวัน รถเร็ว กรุงเทพฯ-สุโขทัย-โก-ลก มีเที่ยวเวลา ๑๒.๑๐ นาฬิกา กรุงเทพฯ-ยะลา มีเที่ยวเวลา ๑๕.๕๐ นาฬิกา รถด่วนพิเศษ (ทักษิณ) กรุงเทพฯ-สุโขทัย-โก-ลก มีเที่ยวเวลา ๑๔.๓๕ นาฬิกา ด่วนพิเศษ (ดีเซลราง) กรุงเทพฯ-ยะลา มีเที่ยวเวลา ๒๒.๕๐ นาฬิกา โทรศัพท์ ๐-๒๒๒๓-๗๐๑๐, ๐-๒๒๒๓-๗๐๒๐ เทียบกลับ รถเร็ว สุโขทัย-โก-ลก-กรุงเทพฯ มีเที่ยวเวลา ๑๒.๔๗ นาฬิกา ยะลา-กรุงเทพฯ มีเที่ยวเวลา ๑๓.๑๐ นาฬิกา ด่วนพิเศษ (ทักษิณ) สุโขทัย-โก-ลก-กรุงเทพฯ มีเที่ยวเวลา ๑๕.๕๐ นาฬิกา สถานีรถไฟยะลา โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๑-๔๒๐๗

เครื่องบิน บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) มีเที่ยวบินกรุงเทพฯ-หาดใหญ่ทุกวัน มีเที่ยวเวลา ๑๐.๐๕, ๑๒.๒๐, ๑๔.๔๕, ๑๘.๑๕, ๒๐.๑๕, ๒๒.๑๕ นาฬิกา จากหาดใหญ่มีรถโดยสารประจำทาง รถตู้ปรับอากาศ และรถแท็กซี่ไปยะลาตลอดวัน โทรศัพท์ ๐-๒๒๒๘-๐๐๖๐ สำนักงานหาดใหญ่ โทรศัพท์ ๐-๗๔-๒๓๑-๓๔๓๓ หรือ หจก. สายโสภา รีพัตเตอร์ ยะลา โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๑-๒๕๘๒, ๐-๗๓-๒๑-๕๘๓๐

รถสองแถวในเมืองเบตง

ร้านค้าปลอดภาษี ด้านเบตง

การเดินทางในอำเภอเบตง

รถตู้ไปหาดใหญ่ โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓๑-๑๙๒๔

รถตู้ไปยะลา โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓๑-๒๒๘๐

แท็กซี่ไปยะลา โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓๑-๑๓๒๖, ๐-๗๓-๒๓๑-๐๔๔๗, ๐-๗๓-๒๓๑-๐๕๑๑

รถบัสไปกรุงเทพฯ โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓๑-๑๔๒๕

รถบัสไปยะลา โทรศัพท์ ๐-๗๓-๒๓๑-๑๙๖๖

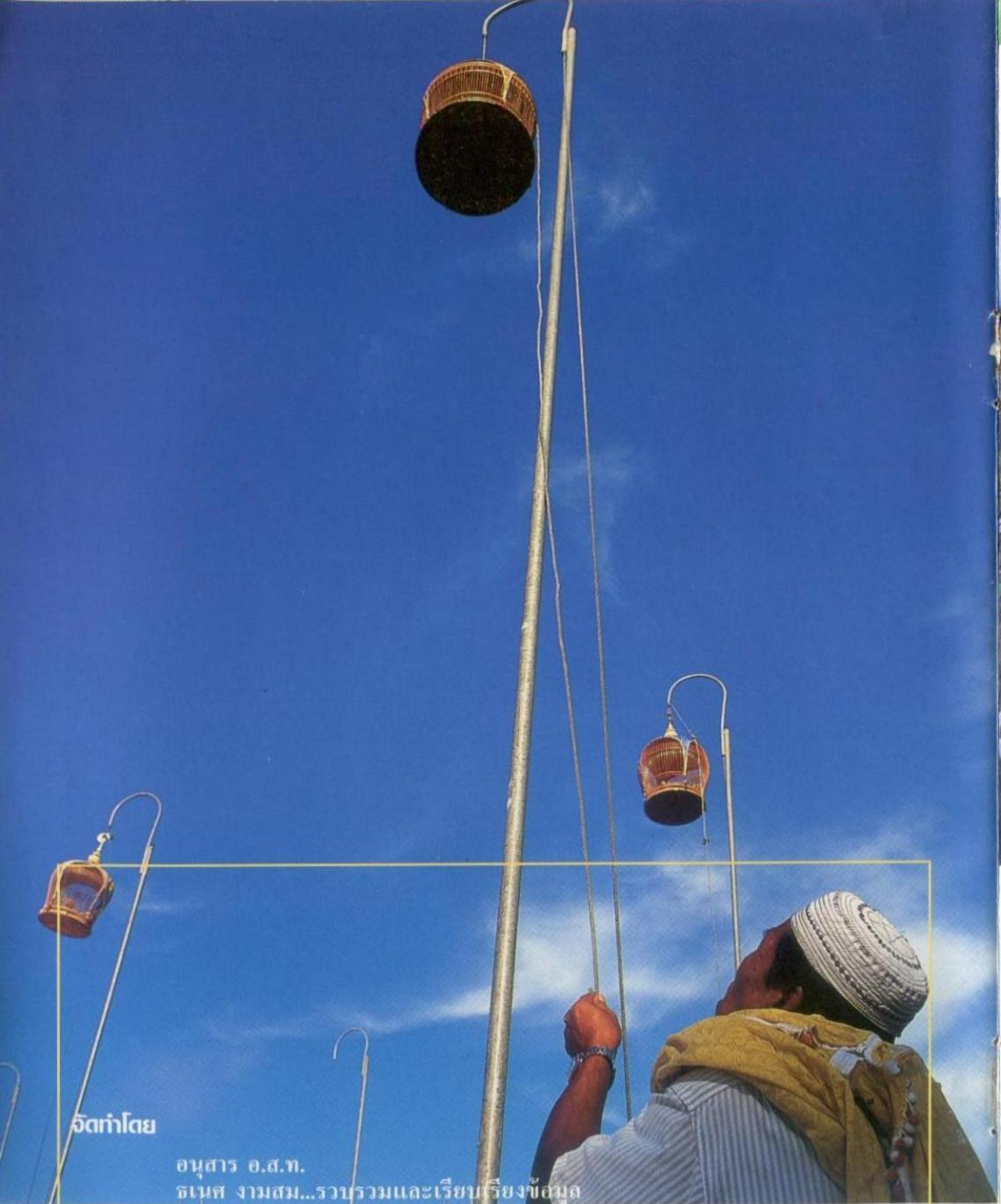
สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

สำนักงาน ททท. ภาคใต้ เขต ๓ (ภาคใต้ตอนล่าง)
๑๐๒/๓ หมู่ ๒ ถนนนราธิวาส-ตากใบ ตำบลกะลูลูเหนือ
อำเภอเมืองฯ จังหวัดนราธิวาส ๙๖๑๒๐

โทรศัพท์ ๐-๗๓-๕๑๖๑๔๔ โทรสาร ๐-๗๓-๕๒๒-๒๔๑๒

พื้นที่ความรับผิดชอบ นราธิวาส ยะลา ปัตตานี

จัดทำโดย

อนุสาร อ.ส.ท.

ธเนศ งามสม...รวบรวมและเรียบเรียงข้อมูล

จัดพิมพ์ และสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้ เขต 3

102/3 หมู่ที่ 2 ถ.นราธิวาส-ตากใบ ต.กะลุวอเหนือ อ.เมือง จ.นราธิวาส

โทรศัพท์ 0-9๗๕๒-๒๔๑๑ , 0-๙๗๕๑-๖๑๔๔

โทรสาร 0-๙๗๕๒-๒๔๑๒